

EVALUERING

PILOTPROJEKT VEDR. KROPS-, HJELM- OG KØRETØJSKAMERA: TESTKREDSENES SAMLEDE EVALUERING

Denne evaluering har til formål, at indsamle testkredsens erfaringer i pilotforsøget med brugen af krops-, hjelm- og køretøjskamera.

Version	Dato	Status	Ændringer	Godkender
0.1	11.10.21			Gert Sejbak
	23.11.21	Besvarelsen angår kun brugen hos B1 og B2/LPJ		

BAGGRUND FOR EVALUERINGEN

Rigspolitiet har udarbejdet en overordnet vejledning, der kort beskriver rammer for anvendelse af kameraer samt de registreredes rettigheder. Herudover har Rigspolitiet udarbejdet to actioncards; et der omhandler den operative anvendelse af kameraer og et der omhandler sikkerheden ved behandling og lagring af data fra kameraerne.

Forud for en eventuel national implementering af retningslinjer for brug af krops- og hjelmkameraer ses der behov for at få afprøvet retningslinjerne i praksis samt at få erfaringer med brugen af kameraer i operativ indsats.

På denne baggrund er der iværksat et pilotprojekt, hvor fem politikredse deltager; Københavns Politi, Københavns Vestegns Politi, Fyns Politi, Østjyllands Politi og Nordjyllands Politi. Kredsene skal både teste Rigspolitiets rammer og vejledninger og teste materiel.

FORMÅL MED EVALUERINGEN

Nærværende dokument har til formål, at indsamle de erfaringer testkredsene har gjort sig indenfor en række temaer/områder. Dette skal danne grundlag for en samlet evaluering, som kan forelægges CPI-forum, således at de kan træffe beslutning om den videre proces med arbejdet vedrørende krops-, hjelm- og køretøjsmonterede kameraer.

Fokus for evalueringen er dels på de, af Rigspolitiet, opsatte rammer for brugen af kameraer, dels de praktiske erfaringer med brugen af kameraerne.

VIDERE PROCES

Testkredsenes skriftlige evalueringer vil blive samlet ind af forankringskredsen Københavns Politi, som vil udarbejde et samlet notat til CPI-forum på baggrund af det indsendte. Alle evalueringsskemaer vil blive vedlagt notatet som bilag, så CPI-forum har mulighed for at dykke ned i de mere detaljerede beskrivelser, hvis de får behov for det.

Herudover vil nogle af evalueringstemaerne blive belyst gennem interviews, da nogle af emnerne kan være svære at besvare skriftligt. Disse tilbagemeldinger vil blive indarbejdet i det samlede notat til CPI-forum.

EVALUERING

Evalueringen består af to dele; en skriftlig del og en interviewdel. Nedenfor er der således lavet et skema til udfyldelse af de tilbagemeldinger, der ønskes på skrift samt en spørgeramme, så det er muligt for testkredsene at forberede svar inden interviewet skal finde sted.

I den skriftlige tilbagemelding er det vigtigt, at alle overvejelser bliver beskrevet så detaljeret og tydeligt som muligt. Årsagen er, at testkredsens tilbagemelding danner grundlag for den beslutning CPI-forum skal træffe i forhold til, hvad der skal til, for at dansk politi kan benytte kameraer i operativ indsats.

Der er derfor behov for detaljerede beskrivelser af udfordringer og erfaringer i praksis med:

- de opstillede rammer (det juridiske grundlag)
- erfaringer med de konkrete indsatsområder og politiforretninger, hvor kameraerne er blevet brugt,
- de konkrete effekter af at bruge kameraer i politiforretninger
- konkrete effekter af brugen af optagelser i forhold til sager,
- beskrivelse af de procedurer, der har været iværksat i forhold til brug, lagring og sletning af optagelser mm.

SKRIFTLIG EVALUERING:

Slettefrister	
Procedure	Svar:
<p>Beskriv eller vedhæft kredsens procedure/arbejdsgang for at håndtere slettefrister på videomateriale herunder:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. hvem er ansvarlig for, at sætte slettefrister 2. hvordan gør kredsens rent praktisk, 3. hvem er ansvarlig for at slette når fristen er udløbet 	<p>1: Den enkelte kamerafører (6 udvalgte testpersoner) er selv ansvarlig for at gemme og slette optagelser jf. actioncardet. Der gives en slettefrist på 30 dage med mindre, at der er tale om en skarp sag eller, at der foreligger en rimelig formodning om, at den filmede hændelse evt. vil føre til en klagesag mv. Lederkontoret og afdelingslederen følger op på, at slettefrister overholdes.</p> <p>2: Materialet uploades på en kodelåst ekstern harddisk, som kun testpersonerne og de nævnte ledere har adgang til.</p> <p>3: Se punkt 1.</p>
<p>Hvis/når slettefrister forlænges, hvad er arbejdsgangen for dette? (Hvem skal orienteres, hvem foretager forlængelsen mm.)</p>	<p>Ved en skarp sag følger materialet sagen på et USB-stik (bitlocker) – som normalt.</p> <p>Ved hændelser oprettes en note på materiale samt i Polsas på hændelsen, der begrundes forlængelsen. Dette drøftes om nødvendigt med en leder.</p>
Lagring af- og adgang til data	
Procedure	Svar:
<p>Beskriv eller vedhæft kredsens procedure/arbejdsgang for lagring af data fra kameraerne (hvem gør hvad, hvor og hvornår).</p> <p>Beskriv gerne, hvad der fungerer godt eller mindre godt i de forskellige procedurer.</p>	<p>Den enkelte betjent isætter Gopro-kameraet i en computer og uploader materialet til en kodelåst ekstern harddisk. Herefter slettes det på selve gopro-kameraet. Dette gøres på hver vagt, hvor kameraet har været i anvendelse.</p> <p>Det er enormt tidskrævende at uploade og holde styr på slettefrister, hvorfor der bør være et IT-system, der holder styr på dette eller i det mindste giver påmindelser via politimail eller lignende. På en vagt med mere end 1 optagelse, så går der nemt 1 time ud af 8 med dette.</p>
Brugen af videooptagelser	
Procedure	Svar:
<p>Beskriv eller vedhæft proceduren for hvordan optagelser bliver rekvireret.</p>	<p>Det er ikke sket i testperioden</p>
<p>Hvad fungerer godt og hvad fungerer knap så godt ved den valgte metode?</p>	
Sagstyper	Svar:
<p>I hvilke typer sager benyttes optagelserne? (skarpe sager eller hændelser) og hvordan er fordelingen ca. mellem sagstyperne?</p>	<p>Kameraet benyttes når betjenten skønner det nødvendigt og det juridiske grundlag er til stede. Det er derfor både skarpe sager og hændelser. Dog med en overvægt på skarpe sager, idet det tidskrævende brug gør, at man afstår fra at bruge kameraet mere end højest nødvendigt. Det er ofte svært at vurdere fra begyndelsen om et tændt kamera er nødvendigt, da en politiforretning hurtigt kan udvikle sig.</p>
Indsatsområde	
Valg af indsatsområde	Svar:
<p>På hvilke indsatsområder og i hvilke indsatser har kredsens testet kamera? (færdsel, beredskabspatruljering, varslede operationer under kommando, spontant opståede operationer under kommando, særlig indsats, fri færdsel, målrettet indsats, beredskabspatrulje, disponeret af vagtcentralen, bestemte sagstyper, fodboldkampe, demonstrationer mm). Vedlæg gerne opdateret indsatsbeskrivelse som svar.</p>	<p>B1 og B2 har kun haft lejlighed til at teste brugen af kamera under almindelig beredskabspatruljering. Dette beskrives nærmere senere i evalueringen.</p> <p>Der mangler for vores vedkommende en ordentlig test af, hvad kameraet kan gøre af gavn ved eksempelvis MIK-indsatser, hvor en udvalgt i MIK-gruppen kan fungere som doku-m/k. En enkelt gang har en LIMA bedt en testperson om at filme i forbindelse med indsats og efterfølgende påbud til Extinction Rebellion.</p>

Uddyb gerne, hvis der er områder, hvor anvendelsen af kamera har været god eller mindre god.	Ved eksempelvis anvendelse i forbindelse med [redacted] så er det en udfordring med slettefristerne i de tilfælde, hvor der kun er tale om hændelser. Materialet slettes efter de 30 dage og kommer derved ikke til eksempelvis [redacted].
Hvilke overvejelser ligger til grund for at kredsens har valgt dette indsatsområde?	Udvalgt af projektet
Materiel	
Kameraer	Svar:
Hvilke kameraer har kredsens testet?	Gopro Hero 9.
Hvor gamle er kameraerne?	
Er det kredsens egne kameraer eller er de lånt fra andre kredse?	Lånt fra anden kreds
Mounts	Svar:
Hvor har kameraet været monteret? (Hjelm: beskriv hvor på hjelmen, Krop: Beskriv hvor på kroppen, Køretøj: Beskriv hvor på køretøjet)	Testpersonerne har primært anvendt kameraet som kropskamera, idet de beskriver det som tidskrævende at flytte kameraet til bilmount og tilbage igen.
Beskriv detaljeret hvad erfaringerne er med der, hvor I har valgt at montere kameraet. (har i ændret placering i løbet af testfasen, hvis ja, hvorfor)	Testpersoner beskriver, at kropsmonteringen har været god og der komme gode billeder ud af det. Efter kort tilvænning er det ikke vanskeligt, når man skal have vesten af og på. Dog er der udfordringer med bæremetode i forbindelse med MIK. Det er ikke muligt at finde en ordentlig placering midt på brystet på en GF, der også bærer [redacted]. Endelig skærmer bæreselerne også for rygmarkeringen på indsatsdragten. Der skal udtænkes en anden for form holder til kamera.
Hvilket mount har kredsens brugt?	
Hvad er jeres praktiske erfaringer med de(t) benyttede mount?	
Funktionalitet	Svar:
Beskriv kredsens erfaringer med kameraernes batteritid	Batteritiden er umiddelbart lav, især hvis man optager i højeste kvalitet. Man skal derfor ofte huske at sætte kameraet til opladning. Man skal altid kontrollere altid batteriet inden vagten påbegyndes.
Beskriv kredsens erfaringer med kameraernes billedkvalitet	Det anvendte Gopro kamera kan optage i HD og kvaliteten er rigtig god. Dog kun når der er lyskilder til rådighed.
Beskriv kredsens erfaringer med kameraernes lagringskapacitet	Da materialet uploades efter hver vagt og herefter slettes på kameraet, har man ikke oplevet udfordringer med lagringskapaciteten.
Supplerende materiel	Svar:
Har kredsens købt supplerende materiel?	
Hvis ja; hvad har kredsens købt og hvorfor?	
Øvrige input	
<i>Her kan I indarbejde andre input I mener er vigtige, at få med videre, som ikke er dækket af ovenstående.</i>	Man bør kigge nærmere efter den mere automatiserede løsning, der testes i KBHV og så også indeholder nogle flere funktioner, der kan anvendes til den operative styring.

SPØRGERAMME TIL INTERVIEWS

Legalitet	
Rigspolitiets opstillede rammer	Svar:
Har der været udfordringer med at omsætte Rigspolitiets vejledning om	Det virker ulogisk, at hver politikreds skal udarbejde egne actionscards og regelsæt, der så igen skal nedbrydes i nye forskellige sæt på

<p>krops- og hjelmkameraer samt køretojsmonterede kameraer i praksis?</p> <p>Hvis ja, hvilke og hvordan er de håndteret? (udarbejdelse af yderligere vejledningsmateriale, undladt at benytte kameraer i visse situationer mm.)</p>	<p>afdelingsniveau. Dette med forståelse for, at behovene kan være forskellige på det mere praktiske plan.</p>
<p>Howdan har kredsens overleveret de informationer, der er i vejledningen samt de to actioncards fra Rigspolitiet, til de medarbejdere, der bærer kameraer?</p>	<p>Der blev holdt et 3 timers informationsmøde, hvor vejledningerne blev gennemgået og spørgsmål kunne stilles. Dette møde blev holdt inden kameraet var i brug, hvorfor et opfølgende møde ville være fordelagtigt, da mange problematikker først opstår løbende under testperioden. Det ville dog have krævet en længere testperiode.</p>
<p>Hvilke udfordringer har kredsens oplevet i forbindelse med overleveringen? Hvordan er disse udfordringer imødegået?</p>	<p>Man har på afdelingsniveau selv skullet opfinde den valgte metode og form.</p>
<p>Procedure vedr. personoplysninger</p>	<p>Svar:</p>
<p>Hvilke udfordringer har kredsens oplevet i forhold til, at håndtere personoplysningerne korrekt – i forhold til den måde det er beskrevet i Rigspolitiets materiale?</p> <p>Hvordan er disse udfordringer imødegået?</p> <p>Hvis udfordringerne ikke er imødegået – hvad er årsagen til, at de ikke er?</p>	<p>Den største udfordring består i af overholde slettefristerne i og med, at det ikke er underlagt nogen former for automatisering eller påmindelse. Den enkelte betjent og leder skal selv oprette kalenderpåmindelser om kontrol af slettefrister.</p> <p>Operativt kan der være udfordringer ved at et tændt kamera optager radiokorrespondance, telefonsamtaler, skærmoplysninger fra Bifrost mv.</p>
<p>Frit tilgængelige områder vs. ikke frit tilgængelige områder</p>	<p>Svar:</p>
<p>Hvilke erfaringer har medarbejderne, i praksis, med at skelne mellem områder, der er frit tilgængelige og ikke frit tilgængelige?</p> <p>Hvilke udfordringer har medarbejderne oplevet og hvorledes er de håndteret?</p>	<p>Dækkende svar fra testperson:</p> <p>Dette har umiddelbart ikke givet anledning til udfordringer, da rammerne er for dette er relativt faste.</p> <p>Dog kommer problematikken når man optager i privat hjem, f.eks. anmeldelse om vold, hvor det juridiske er opfyldt. Betjenten kommer frem og konstaterer, at det intet er om forholdet. Så skal kameraet slukkes, men samtidig skal vi helst filme hele politiforretningen fra start til slut.</p> <p>I mine tilfælde har jeg slukket kameraet, når det er konstateret at det juridiske ikke længere er opfyldt.</p>
<p>Slettefrister</p>	
<p>Håndtering af slettefrister</p>	<p>Svar:</p>
<p>Hvilke udfordringer har kredsens mødt i forhold til håndtering af slettefrister?</p> <p>Hvordan er disse imødegået?</p>	<p>Se tidligere svar</p>
<p>Lagring af- og adgang til data</p>	
<p>Dokumentation</p>	<p>Svar:</p>
<p>Hvordan sikrer kredsens dokumentation af, at der findes videomateriale til en sag/hændelse?</p> <p>Hvad er kredsens praktiske erfaringer med den valgte metode for dokumentation? (hvad fungerer godt, hvad fungerer mindre godt)</p>	<p>Der oprettes sager/hændelser i Polsas</p>
<p>Adgang til data</p>	<p>Svar:</p>

Hvem har adgang til det lagrede materiale? (En hel afdeling, enkeltpersoner)	Se tidligere svar
Hvordan er det dokumenteret, hvem, der har adgang til materialet?	Pr. mail til projektet
Hvem "ejer" videomaterialet? (Den medarbejder, der har optaget det, en tværgående funktion, en leder, andet)	Brugeren ejer hændelser Skarpe sager ejer øvrige
Hvilke overvejelser ligger til grund for, at kredsen har valgt denne løsning?	
Logning af behandling af data	Svar:
Hvordan logges det hvem, der har været inde og se/behandle videomaterialet?	Kun de udvalgte har adgang til materialet.
Konkrete erfaringer med brugen af kamera	
Udvælgelse af medarbejdere	Svar:
Hvordan udvælges de medarbejdere, der skal bære kamera på vagten? (er det de samme medarbejdere, der bærer det i hele pilotperioden, er det forskellige medarbejdere, er det medarbejdere, der har en vis anciennitet, er det medarbejdere, der er tilknyttet en bestemt leder mm.)	Der er udvalgt 3 GF hos henholdsvis B1 og B2 (6 testpersoner i alt). De har været gennemgående i hele testperioden. Testpersonerne blev udfundet, ved at man sammen med både tillidsfolk og AMU repræsentanter besluttede sig for, at man gerne ville have en gruppe af testpersoner, som havde en vis portion politimæssig erfaring ift. hvornår det kunne være relevant at filme i en given politiopgave.
Har medarbejderne været villige til at bære kamera (hvorfor/hvorfor ikke?)	Alle har meldt sig frivilligt efter forespørgsel
Hvordan har de øvrige medarbejdere reageret på brugen af kamera?	Skepsis i starten – men klart aftaget. Det hjælper at den enkelte bruger selv bestemmer om der skal filmes eller ej. Brugen er vendt på diverse holdmøder samt at testpersoner med køremakker. Der har været en del bekymringer i forhold til, hvordan videooptagelserne evt. kunne påvirke bevisbyrden i forbindelse med retssager. Forstået på den måde, at hvis forsvarer og dommere vender sig til, at der er videomateriale til rådighed i diverse sager, hvad sker der så i de sager, hvor der f.eks. ikke er blevet filmet. Kan en politibetjents vidneudsagn pludselig vise sig ikke at være tilstrækkeligt længere.
Hvordan er det kommunikeret til kredsen/afdelingen/sektionen, hvem der kører med kamera (Nyhedsbrev, mail, mønstring)?	Mail, nyhedsbrev, mønstringer og holdmøder
På selve vagten, hvor medarbejderen har kameraet monteret – er det så medarbejderen selv eller en leder, der gør opmærksom på, at der er en medarbejder med kamera og hvad er overvejslen bag dette valg?	Testpersonen selv. Dette med baggrund i, at det er dem, som er ude på opgaverne, hvor man møder de øvrige patruljer/kolleger. Det har ikke givet anledning til nogle udfordringer.
Hvad er jeres konkrete erfaringer med måden det er kommunikeret ud på?	Der har virket fint lokalt
Har Arbejdsmiljøorganisationen været involveret i forhold til kommunikationen? – hvorfor/hvorfor ikke?	Alle i afdelingen har været informeret og involveret i implementeringen og udvælgelse af testpersoner Der har ligeledes løbende været drøftelser med den koordinerende arbejdsmiljørepræsentant for B1 og B2.
Opgaver	Svar:
Er der opgaver, hvor medarbejdere med kamera er blevet sendt, netop fordi de havde kamera på? – Hvis ja, hvilke og hvorfor?	Nej. Vagtcentralen har ikke mulighed for at registrerer dette, og derfor har de ikke haft overblikket. Det er dog blevet påført de lokale kørelister, men

	<p>eftersom at Vagtcentralen er overgået til PolRES, så får de ikke oplysningerne fra kørelisterne.</p> <p>Enkelte af testpersonerne har dog oplevet, at andre kolleger har bedt om deres deltagelse ved en politiforretning, idet kamera var godt for dokumentation. Eksempelvis når flere patruljer er ude i bandeområderne.</p>
Er der opgaver, hvor kredsens har besluttet ikke at sende medarbejdere med kamera til? – Hvis ja, hvilke og hvorfor?	Nej
Konkrete situationer/politiforretninger	Svar:
Beskriv eksempler på konkrete situationer, hvor kameraet har været brugt.	Der har ikke været nogle nævneværdige konkrete episoder, hvor kameraet er blevet benyttet. Det skyldes til dels, at nattelivet har været lukket ned grundet corona, samt testpersonerne kun har kørt beredskabsvagter i et begrænset omfang, grundet afvikling af timer.
Hvilke overvejelser er gået forud for brugen af kameraet? (har der været tvivl om, hvorvidt medarbejderen måtte benytte kameraet, har medarbejderen drøftet med en leder forud for at vedkommende tændte kameraet mm.)	Testpersonerne har generelt ikke haft lejlighed eller brug for at diskutere anvendelsen med nogen forinden optagelse. Det giver mere eller mindre sig selv.
Er der situationer, hvor det har været overvejet, at bruge/tænde kameraet, men hvor man har undladt at bruge/tænde det? (Hvorfor har kredsens/medarbejderen fravalgt at bruge/tænde kameraet)	Testpersonerne har givet udtryk for, at de grundet det besværlige og tidskrævende arbejde i efterbehandlingen af videomaterialet kraftigt har overvejet om de ønskede at tænde kameraet. Her har de vurderet, at det skulle være af væsentlig betydning for en evt. efterforskning. Ellers var tiden, der skulle bruges på datahåndteringen uforholdsmæssig tung.
Arbejds miljø	Svar:
Har I eksempler på situationer, hvor I oplever at kameraet giver en større følelse af sikkerhed for de der har det på? (eksempelvis, at det har haft en deeskalerende effekt i en politiforretning)	Flere af testpersonerne har oplevet kameraet som konfliktoptrappende i særligt nattelivet. "Modfilmning" fra borgerne har ofte fjernet fokus fra selve politiforretningen.
Har I eksempler på situationer, hvor kameraet har været medvirkende til, at en situation/politiforretning har udviklet sig på en måde, hvor kollegaen har følt at vedkommendes sikkerhed er udfordret? (eksempelvis, at det har eskaleret en situation)	Nej, se dog ovenstående svar
Har I eksempler på situationer, hvor kameraet – rent fysisk – har været til ulempe i forhold til løsning af en politiforretning? (Eksempelvis at kameraet har hængt fast i noget, faldet af under eftersættelse mm.).	Nej ikke i forbindelser med daglig patrulje, men ifm. MIK indsatser så bærer personalet i forvejen på meget udstyr og kameraet samt monteringen fylder yderligere. Derudover så dækker monteringen "harness" for rygmarkeringen ved MIK indsatser.

Anbefalede bilag

- Vejledning vedrørende den retlige ramme og de registreredes rettigheder i forbindelse med politiets anvendelse af krops- og hjelmkameraer samt køretøjsmonterede kameraer.
- Actioncard om sikkerhed ved behandling og lagring af data fra krops- og hjelmkameraer samt køretøjsmonterede kameraer.
- Actioncard om politiets operative anvendelse af krops- og hjelmkameraer samt køretøjsmonterede kameraer.

